

دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی
گروه آموزشی: کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی /
رشته ژورنالیسم پزشکی
سال تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴

مشخصات درس
عنوان درس: روش‌های پژوهش و جستجو در بانک‌های اطلاعاتی
شماره درس: ۶۱۴۶۵۰۱۳
تعداد و نوع واحد: ۲ واحد (۱/۵ نظری و ۰/۵ عملی)
رشته و مقطع تحصیلی: ژورنالیسم پزشکی، کارشناسی ارشد
ساعت اجرا: یکشنبه ۲-۵
پیش‌نیاز درس: ندارد
مسئول درس
نام و نام خانوادگی: دکتر حسن اشرفی ریزی (مسئول درس) و دکتر محمدرضا سلیمانی
آدرس دفتر و شماره تماس: دکتر حسن اشرفی: گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، ۳۷۹۲۵۱۶۱؛
آدرس پست الکترونیکی: hassanashrafi@mng.mui.ac.ir soleymani491@gmail.com
اهداف و روش‌ها
هدف کلی درس: تقویت توانایی دانشجویان در شناسایی اولویت‌های و موضوع‌های پژوهش در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و توانایی انجام پژوهش بر اساس یکی از رویکردهای پژوهش (کمی، کیفی یا ترکیبی) در این حوزه
اهداف رفتاری:
۱. تحقیق در نظام بهداشتی را توصیف کرده و اهمیت آن را در حل مشکلات بهداشتی کشور بیان کند؛
۲. یک طرح تحقیقاتی بر پایه اصول پژوهش (بیان مساله، بررسی متون، تنظیم اهداف، انتخاب روش مناسب، تجزیه و تحلیل داده‌ها و بیان نتایج) انجام دهد؛
۳. با نرم‌افزارهای مدیریت استنادی آشنا شود.
۴. شیوه استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی را در راستای تحقیق بداند.
روش تدریس: پرسش و پاسخ، حل تمرین، پیگیری و ارائه گزارش پروژه
وسایل و تجهیزات آموزشی مورد نیاز: وایت‌برد و پروژکتور
نحوه ارزشیابی تکالیف و تمرینات: الف. ارائه پیش‌نویس یک پروژه با همکاری استادان درس ۱۰ نمره، ب. امتحان پایان ترم ۱۰ نمره
سیاست‌ها و قوانین درس: مشارکت در کلاس: زمینه‌سازی جهت اظهار نظر دانشجویان در کلاس درس و تشویق به یادگیری مشارکتی؛ حضور و غیاب و تأخیر: ۱. پیگیری علل غیبت یا تأخیر دانشجو، ۲. ارائه تذکر شفاهی و اعمال سیاست‌های اصلاحی در صورت موجه نبودن غیبت و تأخیر
منابع درس

منبع یا منابع اصلی

۱. بون ویل، لوک؛ گروزان، سیلوی و لکسه، مرتن (۱۴۰۱). مقدمه ای بر روش های تحقیق در ارتباطات. ترجمه محمد مهدی فتوره چی و فرهاد فروغی. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
۲. آسابرگر، آرتور (۱۳۹۸). روش های پژوهش در رسانه ها و ارتباطات. ترجمه احسان شاه قاسمی و محمدرضا نیرو. تهران: جهاد دانشگاهی.
۳. حریری، نجلا (۱۳۸۵). اصول و روش های پژوهش کیفی. تهران: مرکز انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.
۴. بازرگان، عباس (۱۳۹۱). مقدمه ای بر روش های تحقیق کیفی و آمیخته. تهران: دیدار.
۵. دانشگاه علوم پزشکی ایران (۱۳۹۲). اصول پایه روش تحقیق در علوم پزشکی. تهران: نور دانش

منابع مفید و کمکی

۱. رضویه، اصغر (۱۳۹۰). روش های پژوهش در علوم رفتاری و تربیتی. شیراز: دانشگاه شیراز.
۲. کوشا، سهیلا؛ فشارکی، محمد (۱۳۹۲). روش تحقیق در علوم پزشکی. تهران: انتشارات اطمینان.
۳. گال و همکاران (۱۳۸۲). روش های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روانشناسی.
۴. پاول، رونالد. (۱۳۷۹). روش های اساسی پژوهش برای کتابداران. ترجمه نجلا حریری. تهران: مرکز انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.
۵. کرسول، پلانو کلارک (۱۳۹۰). روش های پژوهش ترکیبی. ترجمه علیرضا کیامنش، جاوید سرایی. تهران: آبیژ.
۶. حری، عباس (۱۳۹۰). اخلاق انتشارات علمی. شیراز: پایگاه استنادی علوم جهان اسلام.
۷. هومن، حیدر علی (۱۳۸۵). راهنمای عملی پژوهش کیفی. تهران: سمت.
۸. حکیم زاد، فرزاد و عبدالملکی، جمال (۱۳۹۰). پروپوزال نویسی در مطالعات کیفی و ترکیبی. تهران: جامعه شناسان.
۹. محمدرضا پور، احمد (۱۳۹۰). روش تحقیق کیفی. تهران: جامعه شناسان (ج ۱ و ۲).

10. Bowling, Ann. Research Methods In Health: Investigating Health And Health Services. Open University Press; 4th Edition, 2014.

11. Kathryn H. Jacobsen, Introduction To Health Research Methods: A Practical Guide. Jones & Bartlett Learning; 1 Edition, 2011.

12. Desai, Arvindra. Research Methodology in management. Columbia. Mo: South Asia Books., 2015

جدول زمان بندی درس

جلسه	موضوع	مدرس
اول	معارفه و معرفی منابع درسی مربوطه و انتظارات استاد از دانشجویان - معرفی اولویت ها و موضوع های پژوهش در حوزه ژورنالیسم پزشکی و اهمیت تحقیقات در حوزه سلامت	دکتر سلیمانی
دوم	انتخاب موضوع، بیان مساله و چگونگی تدوین پیشینه های پژوهش	دکتر سلیمانی
سوم	پرسش های اساسی، فرضیه، جامعه آماری، حجم نمونه و روش نمونه گیری	دکتر سلیمانی
چهارم	متغیر ها و ابزارهای گردآوری اطلاعات (پرسشنامه، سیاهه واری و...)	دکتر سلیمانی
پنجم	روش های پژوهش کمی (تحلیل محتوای کمی، پیمایشی)	دکتر سلیمانی
ششم	روش های پژوهش کمی (همبستگی، نیمه تجربی)	دکتر سلیمانی
هفتم	پژوهشی های کیفی (ماهیت و ضرورت)	دکتر اشرفی ریزی
هشتم	انواع پژوهش های کیفی (تحلیل محتوای کیفی و مطالعه موردی)	دکتر اشرفی ریزی
نهم	انواع پژوهش های کیفی (قوم نگاری و مطالعه موردی)	دکتر اشرفی ریزی
دهم	انواع پژوهش های کیفی (اقدام پژوهی و پدیدارشناسی)	دکتر اشرفی ریزی
یازدهم	روش نمونه گیری در روش های کیفی و اشباع داده ها	دکتر اشرفی ریزی
دوازدهم	انواع مصاحبه (ساختاریافته، نیمه ساختاریافته و غیر ساختاریافته) و چگونگی اجرا	دکتر اشرفی ریزی
سیزدهم	صحت و تضمین کیفیت داده ها در روش های کیفی	دکتر اشرفی ریزی
چهاردهم	مراحل اجرای مصاحبه و تجزیه و تحلیل داده های	دکتر اشرفی ریزی
پانزدهم	کار با نرم افزارهای مدیریت استنادی	دکتر اشرفی ریزی
شانزدهم	کار با نرم افزارهای مدیریت استنادی	دکتر اشرفی ریزی
هفدهم	جمع بندی مطالب و پاسخ به پرسش های احتمالی دانشجویان	دکتر اشرفی ریزی